

V Praze dne: 17. 6. 2020
Č. j: 20111/2020

Otevřený dopis Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR

Vážená paní poslankyně, vážený pane poslanče,

obracím se na Vás, v souvislosti s projednáváním novely zákona na ochranu zvířat proti týrání č. 246/1992 Sb. (sněmovní tisk č. 514), jménem Zemědělského svazu České republiky. Problematika se dotýká našich členů a podrobně jsme ji diskutovali s Českomoravskou drůbežářskou unií a chovateli, z nichž mnozí jsou našimi členy. Jsem přesvědčen, že současná úroveň diskuse o zákazu klecových chovů není spravedlivá vůči chovatelům nosnic, a proto si Vás dovoluji oslovit tímto dopisem a vysvětlit všechny aspekty, které je třeba, abyste vzali v potaz při projednávání této novely.

Společnost od zemědělců v minulosti dlouhodobě požadovala, a mimochodem významná část stále požaduje, aby produkovali co nejlevnější a zdravotně co nejbezpečnější vejce. A zemědělci toto zadání plnili. Výsledkem dlouhodobých výzkumů odborníků a univerzit při zohlednění těchto požadavků trhu byly klecové chovy. Následně přibyl ale ještě další požadavek, a to na lepší životní podmínky nosnic, tzv. welfare. Proto několik let na evropské úrovni probíhala složitá jednání mezi zemědělci, politiky, ochránci zvířat a akademickou obcí o změnách v chovech. Výsledkem těchto složitých jednání byl kompromis, tzv. obohacené klece, které nosnicím poskytuje větší komfort: k dispozici mají mít hnízdo, bidýlko, podklad s materiálem k popelení a na obrušování drápů. Na základě této dohody došlo k celoevropskému zákazu původních neobohacených klecí od roku 2012 a je třeba konstatovat, že **čeští chovatelé nosnic tuto dohodu přijali a naplnili**. Náklady na přechod na nové technologie představovaly více než 4 mld. Kč.

Pro úplnost je třeba doplnit, že tento požadavek **vedl k poklesu stavů nosnic v Česku o 2 miliony kusů na 3,7 miliony nosnic** (tj. o 35%). Následně trvalo několik let, než se podařilo mírně produkci vajec v ČR zvýšit (cca na 80% původní produkce) nikoliv však na původní úroveň. Zároveň chci upozornit, že zvýšené náklady na tyto změny se zemědělcům nepodařilo vůbec promítnout do zvýšení ceny, za kterou prodávali vejce. To vede mj. k tomu, že pro významnou část chovatelů byla od roku 2012 produkce vajec ztrátovou záležitostí snad s výjimkou roku, kdy fipronilová kauza vedla k nedostatku vajec v EU.

Zatímco v EU tak platí zákaz chovu nosnic v neobohacených klecích, tak **nikde jinde na světě toto neplatí a 90% produkovaných vajec na světě je od slepic z oněch starých neobohacených klecí**.

V současné době organizace ochránců zvířat v EU i u nás však přišly s dalšími požadavky. Obohacené klece nestačí, chtějí klece úplně zrušit. Některé země tento požadavek akceptovaly, ale je třeba si uvědomit, že se jedná především o země, kde je silnější kupní síla (SRN, Rakousko) a kde jsou spotřebitelé zvyklí platit za vejce vyšší cenu než u nás. Naopak, v této věci zmiňované Slovensko žádnou legislativu nepřijalo, jedná se pouze o dohodu o zákazu klecových chovů, která není legislativně vymahatelná, ne všichni obchodníci se k zákazu prodeje klecových vajec zavázali a dávají chovatelům delší čas alespoň na odepsání investic.

Jaký bude dopad případného zákazu? Podle našeho průzkumu **dopadne případný zákaz obohacených klecí především na menší a střední chovatele**. Je to vidět i na tom, že část investic do nových technologií ustájení udělali pouze větší chovatelé. Menší a střední chovatelé nejsou schopni dlouhodobě realizovat vejce se ziskem, protože cena je dlouhodobě

velmi nízká a nepokrývá výrobní náklady. To je mimochodem důvod, proč zemědělci nesplatili ani investice z roku 2012 a je proto nefér od nich požadovat nové investice. Přesto je v současnosti u nás cca 30% vajec produkováno v neklecových technologiích a přesto, že část, především velkých chovatelů, investice již realizovala, v ceně, za kterou vejce zemědělci prodávají se to nijak neprojevílo. V současnosti obchody vykupují vejce od zemědělců cca za 1,70 Kč/kus při výrobních nákladech cca 2 Kč/kus. To je mimochodem cena nižší než před 22 lety. Proto upozorňuji a varuji, že **při zákazu obohacených klecových chovů část zemědělců prostě nosnice u nás chovat přestane. Tento propad odhaduji minimálně na 30 % celkové české produkce.** Pokud tedy hodláte hlasovat pro zákaz klecových chovů, zároveň tím podporujete další pokles soběstačnosti v produkci vajec, ve které je již dnes ČR nesoběstačná!

Vezměte také v potaz, že změna technologie chovu nosnic na nejbližší podobné - tj. voliérové ustájení, znamená cca 30% pokles kapacity chovů při stejných nákladech. S ohledem na složitou stavební legislativu a také velmi malou ochotu obcí strpět na svém území stavby typu stájí pro zvířata či hal pro nosnice, musí být každému jasné, že se u nás s ohledem na případný zákaz rozhodně nebudou budovat desítky nových stájí/voliér pro nosnice.

Zároveň chci upozornit, že **prohlášení zástupců maloobchodu, kteří tvrdí, že hodlají garantovat odběr chovatelům z neklecových chovů vnímám jako populistický výkřik do tmy.** Jsou to právě obchodní řetězce, které extrémním tlakem na nízkou cenu a dovozem vajec ze zahraničí způsobily ztrátu soběstačnosti ČR. Již dávno mohly ukázat zájem na změně podmínek chovu nosnic, ale cena, za kterou vejce vykupují tuto změnu nepodporuje, ale ve své podstatě u významné části menších chovatelů neumožňuje.

Také chci upozornit, že poslední chovy s technologií obohacených klecí u nás, byly vybudovány dle nám známých informací v roce 2018. Tedy, že tyto technologie budou odepsány až v roce 2033. Odpis technologií v žádném případě ale neznamená, že by tyto technologie nebyly normálně používány déle, neboť reálná životnost je cca o 10 let delší. **Pokud tedy dojde k zákazu, náklady zmařené investice dopadnou pouze na české chovatele. A to dle mého názoru není spravedlivé. Diskuse o případné kompenzaci ze strany státu jsou pak zcela nedůvěryhodné. Zkušenost se zákazem chovů kožešinových zvířat, kdy se ani 3 roky po tomto zákazu stát s těmito chovateli důstojně nevypořádal, to jasně ukazuje.**

Vážená paní poslankyně, vážený pane poslanče,

obracím se na Vás s prosbou, abyste vzali při svém rozhodování v úvahu tato fakta. Na Vás záleží, zda ztratí chovatelé zbytek důvěry v právní řád v této zemi a také ve sliby, které jsou jim dávány. Ještě jednou chci zdůraznit, že čeští chovatelé splnili vše, co od nich společnost očekávala a jsou to připraveni plnit i nadále. Reagují a budou reagovat na vývoj poptávky na trhu. Nicméně současná kampaň, která je nálepkuje jako ty, kdo týrají zvířata je nejenom neférová, ale ukazuje jasně, že její autoři nemají žádnou úctu k práci zemědělců. Přitom chovatelé pracují mnohdy za nižší mzdy, v sobotu, neděli, o vánocích, v dešti, sněhu, mrazu.

S pozdravem

